

S E N T È N C I A

Magistrats Srs.
Josep Maria PIJUAN CANADELL
Jacques RICHIARDI
Anna ESTRAGUÉS ARMENGOL

Andorra la Vella, vint-i-quatre de novembre del dos mil disset.

VIST en judici oral i públic pel Tribunal de Corts la Causa núm. 6000004/2017, seguida pel presumpte delictes menor d'injúries greus a funcionari públic, contra l'acusat J. A. P. L., nascut el 7 de novembre de 1958 a Sant Julià de Lòria, fill de Josep i de Nativitat, de nacionalitat andorrana, sense antecedents penals, en llibertat provisional, defensat pel Lletrat Sr. Emili CAMPOS ARAUZ; essent parts acusadores el Ministeri Fiscal representat per la Sra. Carolina BAILEN VILA i l'acusació particular constituïda per J. H. S., defensada per la Lletrada Sra. Dori GARCIA FERNÁNDEZ; i ponent el Magistrat Sr. Josep Maria PIJUAN CANADELL.

RESULTANT PRIMER. SÓN FETS PROVATS I AIXÍ ES DECLARA: el dia 20 de novembre del 2015, al migdia, l'acusat J. A. P. L., nascut el 7 de novembre de 1958, de nacionalitat andorrana i sense antecedents penals, advocat en exercici, es presentà al departament d'execucions civils de la Batllia acompanyat d'una clienta seva per efectuar una gestió relacionada amb la seva clienta, quan una de les funcionàries de dit departament, O. M., se li adreçà per recordar-li que tenia pendent de notificació una sentència dictada en un procediment que afectava a l'acusat en qualitat de particular. L'acusat es va negar a rebre la notificació en aquells moments al·legant que es trobava en companyia d'una clienta i aquesta no havia perquè prendre coneixement dels seus afers personals, i que aquella notificació li era feta en la seva qualitat de justiciable, que no d'advocat en exercici al Principat.

En reiterar la funcionària O. M. que hauria de notificar-li dita sentència en aquell moment, l'acusat li insistí en la seva negativa a rebre la notificació, alhora que es queixava de com se l'estava tractant en presència d'una clienta seva, creant-se una situació tensa que decidí a la funcionària marxar del lloc per demanar instruccions a la secretària judicial.

Com sigui que l'acusat, referint-se a la funcionària O. M., va fer en veu alta els comentaris aquesta què s'ha pensat, i que no l'estaven tractant correctament i que li faltaven al respecte, intervingué la funcionària del mateix departament d'execucions, J. H. S., que s'adreçà a l'acusat dient-li que ningú li havia faltat al respecte, que no aixequés la veu i que no faltés al respecte a la seva companya, originant-se una discussió en el curs de la qual l'acusat J. A. P. L. es dirigí a la funcionària J. H. S. dient-li *si era gilipolles, que havia d'anar a l'escola judicial*, així com la frase de que *prou pena tenia de treballar on treballava o de treballar a la justícia*.

RESULTANT SEGON. El Ministeri Fiscal, en l'escrit de qualificació provisional, qualificà els fets com a constitutius d'un delictes menor d'injúries greus a funcionari públic tipificat a l'article 174 del Codi penal, del que estimà responsable penalment en concepte d'autor a l'acusat J. A. P. L., sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal, sol·licitant per l'acusat la pena de tres mesos d'arrest nocturn condicional, amb un termini de suspensió de la condemna de dos anys, i la pena complementària de dos anys d'inhabilitació per a l'exercici de la professió d'advocat, de conformitat amb article 38.2 a) del Codi penal, així com al pagament de les despeses processals causades.

I, en concepte de responsabilitat civil, ho deixava al criteri del Tribunal en haver exercit la perjudicada les seves accions conforme a Dret.

En l'acte del judici oral el Ministeri Fiscal ratificà el seu escrit de qualificació provisional.

RESULTANT TERCER. L'acusació particular, en l'escrit de qualificació provisional, mostrà el seu acord amb l'exposició de fets del Ministeri Fiscal, qualificant els fets com a constitutius d'un delictes menor d'injúries greus a funcionari públic tipificat a l'article 174 del Codi penal, del que estimà responsable penalment en concepte d'autor a l'acusat J. A. P. L., sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal, sol·licitant per l'acusat la pena de tres mesos d'arrest nocturn condicional qualificat a l'obligació de no entrar en contacte amb la Sra. J. H. S. per un termini de dos anys, amb un termini de suspensió de la condemna de dos anys, així com al pagament de les costes processals ocasionades, inclosos els honoraris d'advocat de l'acusació particular, sense formular cap reclamació en concepte de responsabilitat civil.

En l'acte del judici oral l'acusació particular ratificà el seu escrit de qualificació provisional.

RESULTANT QUART. La Defensa de l'acusat, en el seu escrit de qualificació provisional, mostrà el seu absolut desacord amb la correlació de fets del Ministeri Fiscal i de l'acusació particular, entenent que els fets no constituïen cap delictes major d'injúries greus a funcionari públic de l'article 174 del Codi penal per varis motius.

En primer lloc perquè no resta acreditat en el sumari que la senyora J. H. S. tingui la condició de funcionària de la administració de justícia.

En segon lloc, perquè entén que fets com aquests no tenen cap tipus de transcendència penal atès que la jurisdicció penal s'ha de reservar per als fets més greus i ha de regir el principi de la intervenció mínima.

En tercer lloc, perquè si el seu defensat va efectuar les manifestacions com les que consten en el escrit de qualificació provisional, atenent a les circumstàncies de temps i lloc dels fets, les manifestacions foren simples judicis de valor envers a la actuació d'ambdues assalariades de la administració de justícia, i en l'exercici del dret d'expressió i opinió, sens cap *animus injurandi* sinó únicament *criticandi*, quedant les seves manifestacions protegides pel dret fonamental a la llibertat d'expressió i d'opinió reconegut en l'article 12 de la Constitució.

També al·lega que, en cap cas, els judicis de valor que va exterioritzar públicament el seu defensat van anar adreçades al àmbit personal de la senyora J. H. S. i, finalment, que el seu defensat es va disculpar davant el batlle per la poca traça en les seves declaracions i en reiterades ocasions va oferir a la senyora J. H. S. la possibilitat d'arribar a un acord amistós.

En l'acte del judici oral, la Defensa de l'acusat ratificà el seu escrit de qualificació provisional.

RESULTANT CINQUÈ. Amb posterioritat a l'escrit de qualificació provisional, en data de 20 de setembre del 2017, és a dir, sis dies abans de l'inici del judici oral, la representació lletrada de l'acusat presentà escrit denunciant l'existència d'obstacles de procedibilitat consistents en la manca de denúncia o de querella per part de la perjudicada J. H. S., la nul·litat de ple dret per contravenció de les normes del Codi de procediment penal causant indefensió, al·legant l'article 10 de la Constitució, i de prescripció de l'acció penal pel delictes menor d'injúries.

A l'inici de la sessió del judici oral, el Tribunal donà tràmit d'audiència al Ministeri Fiscal i a l'acusació particular en relació als obstacles de procedibilitat denunciats per la representació lletrada de l'acusat.

El Ministeri Fiscal al·legà que els mateixos obstacles ja varen ser formulats i resolts pel Tribunal de Corts per aute de 5 de desembre del 2016, que hi hagué una denúncia dels fets de la perjudicada i que el Ministeri Fiscal formulà denúncia davant la Batllia, en poder constituir els fets denunciats un delictes menor de l'article 174 del Codi penal, perseguible d'ofici. I, pel que feia al motiu de nul·litat de les declaracions del Sr. J. A. P. L., el Ministeri Fiscal no observà cap defecte formal que li hagués pogut provocar cap vulneració. També s'oposà a la prescripció per entendre que en data 26 de maig del 2016 es produí l'acte de conciliació sense avinença, que interrompí la prescripció.

L'acusació particular, en el mateix tràmit, es mostrà d'acord amb el Ministeri Fiscal, amb el sol afegitó de que no era exigible el requisit previ de la conciliació.

CONSIDERANT PRIMER. Posteriorment a l'escrit de qualificació provisional, la representació lletrada de l'acusat presentà escrit denunciant l'existència d'obstacles de procedibilitat consistents en la manca de denúncia o de querella per part de la perjudicada J. H. S., la nul·litat de ple dret per contravenició de les normes del Codi de procediment penal causant indefensió, al·legant l'article 10 de la Constitució, i de prescripció de l'acció penal pel delictes menor d'injúries.

Després del tràmit, a l'inici de la sessió del judici oral, d'audiència al Ministeri Fiscal i a l'acusació particular en relació als obstacles de procedibilitat denunciats per la representació lletrada de l'acusat, el Tribunal ja resolgué en el sentit de desestimar els obstacles de procedibilitat referits a la manca de denúncia o querella, reiterant el que el Tribunal ja resolgué en l'acte de data 5 de desembre del 2016 doncs, essent el subjecte passiu una funcionària, d'acord amb l'article 174 del Codi penal n'hi havia prou amb la denúncia dels fets, tenint valor de denúncia la comunicació adreçada per la funcionària al President de la Batllia. També desestimà el motiu de nul·litat per infracció de normes processals, doncs en la tramitació de la causa no s'apreciava cap actuació que no fos ajustada a les normes del Codi de procediment penal. I, en relació a la prescripció de l'acció penal pel delictes menor d'injúries, el Tribunal anuncià que es resoldria a la sentència, com disposa l'article 124 del Codi de procediment penal.

En relació a la manca de denúncia o de querella per part de la perjudicada J. H. S., és cert que amb caràcter general les infraccions criminals de calúmnia, difamació o injúria estan sotmeses al requisit de perseguibilitat de querella de la persona ofesa o del seu representant legal, com mana l'article 179.1 del Codi penal. Ara bé, aquest mateix article en el seu apartat 2 estableix una excepció a la regla general, disposant que és suficient la denúncia quan l'ofensa es dirigeixi contra funcionari o autoritat sobre fets referents a l'exercici dels seus càrrecs. Tot i

que el precepte es refereixi a *sobre fets referents a l'exercici dels seus càrrecs*, en una interpretació sistemàtica hi ha lloc a considerar que s'excusa del requisit de la querella no sols quan versa *sobre fets referents a l'exercici dels seus càrrecs*, sinó també quan les injúries es profereixen contra el funcionari *per raó o en ocasió de l'exercici del seu càrrec*, supòsit contemplat en el primer paràgraf de l'article 174 del Codi penal.

La condició de funcionària de J. H. S. no ofereix cap dubte al Tribunal, doncs disposa l'article 32 del Codi penal que als efectes penals *es considera funcionari la persona que, amb independència de la seva nacionalitat, participa, de manera delegada o no, en l'exercici de les funcions públiques per disposició de la llei, per elecció o per nomenament de l'autoritat competent*.

J. H. S., en tan que agent de l'Administració de Justícia, amb la categoria d'administrativa, té la condició de funcionària als efectes penals perquè participa, de manera delegada, en l'exercici de les funcions públiques que li són encomanades en l'àmbit de la Batllia.

Consta que J. H. S. va comunicar els fets al President de la Batllia per carta de la mateixa data dels fets, el 20 de novembre del 2015, que el President de la Batllia va remetre dita carta al Fiscal General en data 7 de desembre del 2015 i el Fiscal General va formular denúncia davant la Presidència de la Batllia en data 14 de desembre del 2015, sol·licitant que es procedís *al seu repartiment pel torn d'instrucció de conformitat amb el legalment establert per una completa investigació dels fets objecte de denuncia i la determinació i depuració de quantes responsabilitats penals i civils es poguessin derivar de la mateixa*, i en data 15 de desembre del 2015 s'incoaren Diligències prèvies (folis 1 a 5). La comunicació de J. H. S. al President de la Batlle instructora ja valia com a denúncia dels fets, posteriorment reiterada pel Ministeri Fiscal.

La representació lletrada de l'acusat denuncia la nul·litat de ple dret per contravenció de les normes del Codi de procediment

penal causant indefensió, al·legant l'article 10 de la Constitució, que fonamenta en que la Batlle instructora designada per torn, incoà diligències prèvies i, sense prendre declaració al seu defensat, va acordar la testifical de cinc persones, testifical que va acordar el Secretari per diligència i no la Batlle instructora. També denuncia que en data 14 de juny del 2016 es presentà querella per delictes d'injúries de l'article 174, que fou admesa per aute de 15 de juny del 2016 quan el delictes ja havia prescrit i, a més a més, la querella va ser admesa a tràmit sense el preceptiu intent d'acte de conciliació, com exigeix l'article 39 del Codi de procediment penal.

Contràriament al que denuncia la representació lletrada de l'acusat, de l'examen de les actuacions resulta que es varen complir tots els tràmits exigits pel Codi de procediment penal, doncs un cop incoades les Diligències prèvies, en data 20 de gener del 2015 se'n informà telefònicament a J. A. P. L., fent-li saber que en data 16 de febrer del 2015 procedirien a declarar per davant del batlle cinc testimonis, que identificava amb noms i cognoms. La testifical es va practicar els dies 16 i 17 de febrer del 2015 amb assistència del mateix denunciat i del seu lletrat defensor, i el dia 26 de març del 2015 es rebé declaració al denunciat en qualitat d'inculpat, assistit del seu lletrat defensor i prèvia informació de drets.

No s'aprecia, doncs, cap vulneració de norma de procediment, ni indefensió pel denunciat, ben al contrari, doncs no sols pogué disposar de les declaracions de la denunciant i dels testimonis amb molta anterioritat a prestar ell declaració davant la Batlle instructora sinó que, a més a més, li va ser permesa la seva presència a les declaracions dels testimonis davant la Batlle instructora, junt amb el lletrat designat per a la seva defensa.

Pel que fa a l'objecció de que la querella va ser admesa a tràmit sense el preceptiu intent d'acte de conciliació, com preveu l'article 39 del Codi de procediment penal, que en el seu apartat 2 disposa que *En el supòsit d'infraccions de calúmnia, injúria i*

difamació s'ha d'intentar prèviament la conciliació judicial, el Tribunal entén que, com sigui que aquest article 39 va exclusivament referit a l'exigència de que l'exercici de l'acció penal sols es pot fer mitjançant querella, en una interpretació també sistemàtica s'ha de concloure que el requisit de l'intent de prèvia conciliació judicial s'ha d'entendre exigible tant sols en els casos de querella, no en aquells en què no s'exigeix la querella sinó que és suficient la denúncia de l'ofès, com és el cas d'autes, d'acord amb el disposat a l'article 179.2 del Codi penal.

Finalment, pel que fa a la prescripció del suposat delictes major d'injúries, ja s'ha dit que la comunicació dirigida per J. H. S. al President de la Batllia en data 20 de novembre del 2015 val com denúncia, que fou posteriorment reiterada pel Ministeri Fiscal per escrit presentat en data 14 de desembre del 2015 davant la Presidència de la Batllia, incoant-se les Diligències prèvies en data 15 de desembre del 2015, i des de la incoació del procediment fins a l'enjudiciament en cap cas les actuacions han estat paralitzades, sense seguir-se el procediment en contra de l'acusat J. A. P. L., per un termini de sis mesos o superior, que és l'assenyalat a l'article 81 del Codi penal per a la prescripció del delictes d'injúries.

CONSIDERANT SEGON. Els fets declarats provats constitueixen un delictes menor d'injúries greus a funcionari en l'exercici del seu càrrec de l'article 174 del Codi Penal, atès que l'expressió *gilipolles*, i la frase de que *prou pena tenia de treballar on treballava o de treballar a la justícia*, són objectivament injurioses, en tant que impliquen un clar menyspreu envers de la condició personal i dignitat de la destinatària.

Restà acreditat que dites frases foren adreçades a la funcionària J. H. S. mentre es trobava exercint les funcions pròpies del seu càrrec d'administrativa de l'Administració de Justícia al departament d'execucions civils de la Batllia. I, essent les injúries una infracció eminentment circumstancial, tenint en compte la

entitat de les expressions injurioses, la condició personal de l'autor i de la persona ofesa i les circumstàncies en el marc de les quals es proferiren, en dependències judicials obertes al públic, el Tribunal qualifica les injúries com a greus.

La condició de funcionària de l'ofesa, J. H. S., ja ha estat argumentada en el precedent CONSIDERANT.

La representació lletrada de l'acusat al·lega que els fets no tenen cap tipus de transcendència penal atès que la jurisdicció penal s'ha de reservar per als fets més greus i ha de regir el principi de la intervenció mínima, així com que les manifestacions del seu defensat foren simples judicis de valor envers a la actuació d'ambdues assalariades de la administració de justícia, i en l'exercici del dret d'expressió i opinió, sens cap *animus injurandi* sinó únicament *criticandi*, quedant les seves manifestacions protegides pel dret fonamental a la llibertat d'expressió i d'opinió reconegut en l'article 12 de la Constitució.

Ja s'ha raonat el perquè el Tribunal considera que les injúries són greus, per tant, els fets no es poden considerar banals i tenen transcendència penal.

Ni l'exercici del dret fonamental de llibertat d'expressió, ni l'exercici de la crítica, sempre necessària i àdhuc ben rebuda quan obeeix a una finalitat de contribuir al bon funcionament de l'administració pública, poden justificar en el present cas les expressions que proferí l'acusat J. A. P. L..

La representació lletrada de l'acusat també al·lega que, en cap cas, els judicis de valor que va exterioritzar públicament el seu defensat van anar adreçades al àmbit personal de la senyora J. H. S. i, finalment, que el seu defensat es va disculpar davant el batlle per la poca traça en les seves declaracions i en reiterades ocasions va oferir a la senyora J. H. S. la possibilitat d'arribar a un acord amistós.

L'acusat en l'acte del judici oral no negà haver dit la paraula *gilipolles*, però que ho va dir de forma general i no dirigida a la funcionària J. H. S., i que sí els va dir que tenien que anar a l'escola judicial, però que no recordava si li va dir *prou feines tens de treballar on treballes*, mantenint igual versió a la donada a la seva declaració davant la Batlle instructora.

Però J. H. S. al judici oral declarà que l'acusat li va dir que era *gilipolles*, *que havia d'anar a estudiar a l'escola judicial*, *que prou pena de vida tenia*, i contem amb els testimonis de alteres dues funcionàries que estaven al mateix departament d'execucions, que avalen la versió de J. H. S.. C. E. R. D. C. té declarat al judici oral que va sentir com l'acusat li deia a la J. *gilipolles*, i que se'l veia molt alterat. I D. A. I. M. també manifestà al judici oral que l'acusat no es dirigia a ella sinó directament a la J. H. S., i que li va dir a la J. H. S. que era *gilipolles*.

CONSIDERANT TERCER. L'acusat J. A. P. L. és penalment responsable en concepte d'autor del delicte menor ans esmentat, doncs ha quedat plenament provat que proferí les expressions *gilipolles*, i *que hauria d'anar a l'escola judicial i que prou feines tenia en treballar on treballava* dirigides a la funcionària J. H. S., d'acord amb el que precedentment s'ha raonat.

CONSIDERANT QUART. No concorren en l'acusat circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal. En atenció a la no concurrència de circumstàncies modificatives, fent ús el Tribunal de la facultat que li atorga l'article 56 del Codi penal i en atenció a fet de que l'acusat posteriorment va manifestar davant de la Batlle instructora el desig de que es donés trasllat de les seves excuses a J. H. S., i que així es va fer, encara que la perjudicada no acceptés les excuses (folis 46 i 47), s'imposa a l'acusat la pena d'un mes d'arrest nocturn condicional, amb un termini de suspensió

de la condemna de dos anys, sense haver-hi lloc a imposar-li la pena complementària de dos anys d'inhabilitació per a l'exercici de la professió d'advocat, que sol·licita el Ministeri Fiscal de conformitat amb article 38.2 a) del Codi penal, doncs consta acreditat que la conducta de l'acusat fou en qualitat de particular usuari de la justícia, i no en l'exercici de la seva activitat professional d'advocat.

CONSIDERANT CINQUÈ. No hi ha lloc a declarar la responsabilitat civil de l'acusat, en no haver-se formulat reclamació per l'acusació particular si bé, d'acord amb el que disposen els articles 174 i 175 del Codi de Procediment Penal, s'ha d'imposar a l'acusat el pagament de les despeses processals causades, amb inclusió de les despeses d'advocat de l'acusació particular.

V I S T les disposicions legals aplicables al present cas, el Tribunal de Corts,

D E C I D I M :

Condemnar a l'acusat J. A. P. L. com a responsable penalment en el concepte d'autor d'un delictes menor d'injúries greus a funcionari en ocasió de l'exercici del seu càrrec, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat criminal, a la pena d'UN MES D'ARREST NOCTURN CONDICIONAL, amb un termini de suspensió de la condemna de dos anys, i al pagament de les despeses processals causades, amb inclusió de les despeses d'advocat de l'acusació particular.

Contra aquesta resolució les parts poden interposar recurs d'apel·lació per davant d'aquest Tribunal de Corts, en el termini de quinze dies següents a la seva notificació.

Així per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.